

BETÆNKNING

Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget

vedrørende

Med henblik på at sikre kvinder og mænd har en ligelig adgang til krisecentre foreslås det, at pålægge Naalakkersuisut at gennemføre en landsdækkende undersøgelse af brugen af krisecentrene og sammenholde dette med kapacitetsbehovet, og herunder at undersøge behovet for, at kommunerne og øvrige kan søge om delvis dækning af nybyggeri eller reovering af krisecentre.

(Fremsat af Medlemmer af Inatsisartut, Knud Kristiansen og Gerhardt Petersen, Atassut)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Lars P. Mathæussen, Siumut, formand
Medlem af Inatsisartut Knud Kristiansen, Atassut, næstformand
Medlem af Inatsisartut Karl-Kristian Kruse, Siumut
Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut
Medlem af Inatsisartut Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 6. maj 2014 nærmere vurderet forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslagsstillerne ønsker med dette beslutningsforslag tiltrædelse fra Inatsisartut til, at Naalakkersuisut skal gennemføre en landsdækkende undersøgelse af brugen af krisecentrene og sammenholde brugen med behovet for krisecentre. Forslagsstillerne ønsker endvidere undersøgt behovet for, at kommunerne og øvrige kan søge om delvis dækning af nybyggeri eller reovering af krisecentre.

Forslagsstillerne forudsætter, at alle borgere, uanset køn, skal have en ligelig adgang til krisecentre.

1. behandling af forslaget i Inatsisartut

Under 1. behandlingen var der bred tilslutning til forslaget. Dette både fra Naalakkersuisut og partierne – dog undtagen Siumut. Siumut var forbeholden overfor, at der skulle igangsættes en undersøgelse om nybygning af krisecentre, idet Siumut fandt, at flere krisecentre er en accept af volden og flytter fokus fra de initiativer, der retter sig mod at nedbringe volden.

Udvalgets behandling af forslaget

Ingen har fremført den holdning, at mænd og kvinder skal sammenblandes på krisecentre, og da holdningen hverken har fodfæste i udvalget eller hos forslagsstillerne, behandles dette forhold ikke yderligere.

Udvalget deler den klare holdning i Naalakkersuisut, hvorefter vold er en forbrydelse, som vi hverken skal eller vil acceptere. Desværre udgør brugen af vold i samfundet et stort og dokumenteret problem, hvorefter indsatserne mod vold nødvendigvis må være betydelige, så vi kan komme både volden og voldens årsager til livs.

Det er muligt, at en undersøgelse om behovet vil bekræfte, at det langt overvejende er kvinder, der har behov for at kunne benytte et krisecenter, men lad os afvente en behovsundersøgelse. Den udbredte vold i samfundet er utvivlsomt stadig tabuiseret, og vold i parforhold rettet mod mænd givet endnu mere. Par- og kærestevold samt den udbredte vold i øvrigt er næppe et almindeligt og udbredt samtalepunkt i sociale sammenhænge, hvilket det burde være, så det blev norm- og værdisættende, at vold ikke kan accepteres.

Afstandsstagen mod vold og eksempelvis seksuelle overgreb og krænkelser, og samtaler om disse vigtige emner, skal ind i de enkelte hjem og andre sociale sammenhænge, så modstanden og afstanden bliver rodfæstet og italesat hos alle borgere. Vold skal ikke være et tabu, og der bør ved enhver given lejlighed, også blandt venner og i familien, tages klar afstand mod brugen af vold og trusler om vold.

Så længe problemet omkring vold og anden krænkende adfærd ikke bliver løst, så har krisecentrene deres absolutte berettigelse. Vi har, som oplyst af Naalakkersuisut, 7 krisecentre. Bemærkelsesværdigt er det, at der ikke findes et krisecenter i Østgrønland, og at der ikke gives tilbud om krisecentre for mænd. Uanset hvilket køn og uanset hvor i landet en borger bor, så bør samfundet sikre, at enhver med behov kan anvise en plads på et krisecenter og på denne vis af samfundet blive skærmet og beskyttet mod voldsudøvelse.

Udvalget fremhæver, at forslaget drejer sig om, at der skal gennemføres en undersøgelse om brugen af de eksisterende krisecentre, og at resultatet af denne undersøgelse skal sammenholdes med behovet for krisecentre.

At der gennemføres en undersøgelse, er ikke en beslutning om, at der skal oprettes nye eller lukkes krisecentre, men en undersøgelse kunne være yderst oplysende om fremadrettede tiltag, således at disse bliver funderet i viden/fakta og ikke formodninger og indtryk.

Udvalget anerkender langt hen af vejen de anti-voldsinitiativer, som pågår i Naalakkersuisut, men igen skal det påpeges, at det er grotesk, at det er de voldsramte, der må flygte fra hjemmet og deres by eller bygd, mens voldsudøveren kan blive. Burde det ikke være voldsudøveren, der blev tvangsbehandlet på det påtænkte landsdækkende behandlingscenter i Qeqertarsuaq, som der henvises til i svarnotatet. Vi må spørge os selv, hvad der er muligt at gøre af indsatser mod de personer, som med vold, trusler og ufred terroriserer medborgerne. Så længe, der er vold og overgreb, så gør vi ikke tilstrækkeligt.

Udvalget støtter klart programmet ”Samtale i stedet for husspektakler”, hvor de hjem og voksne, der er noteret i politiets døgnrapport under husspektakler, snarest efter at rusen har lagt sig, bliver opsøgt til en forebyggende anti-voldssamtale af politiet og kommunen. Udvalget efterspørger, hvornår dette gode forebyggende program ses udbredt i hele landet.

Udvalget finder det egentlig paradoksalt, at der er ofre for vold, trusler og andre overgreb, der må forlade hjemmet og søge tilflugt på et krisecenter.

Udvalget skal til 2. behandlingen af nærværende forslag anmode Naalakkersuisut om at redegøre om mulighederne for, at voldsudøveren, eksempel med hjemmel i boliglovgivningen, hurtigt og effektivt kan tvinges bort fra hjemmet og den familie, som vedkommende voldsudøver har krænket og terroriserer. Dette som alternativ til, at der er voldsofferet, der må forlade hjemmet og søge på krisecenter.

I sammenhængen skal udvalget endvidere konkret spørge til indsats 18 (Bortvisning og tilhold) i Naalakkersuisuts strategi- og handlingsplan mod vold 2014-2017, hvor der refereres til den i Folketinget vedtagne lov fra 2012 om tilhold og bortvisning. (stalkerloven). Er der konkrete planer om at gøre denne lov gældende for Grønland for at værne og beskytte ofre udsat for vold og trusler?

Hvilke initiativer og ressourcer giver det største fald i volden? Viden herom efterspørges fra Naalakkersuisut.

Udvalget er klar over, at der i indsatserne mod vold skal spilles på flere strenge med forskellige målgrupper som fokus. Eftersom vold og trusler gennem generationer har præget befolkningen og samfundet, så har denne sat sig dybe spor i den brede befolkning, hvorefter indsatserne nødvendigvis både skal ramme bredt og specifikt på tværs af generationer og køn. Som nævnt, så støtter udvalget principielt op om strategi- og handleplanen fra

Naalakkersuisut 2014-2017, hvor der både er direkte tilbud for ofre for vold og voldsudøvere, foruden en række forebyggende indsatser.

Krisecentrene er stadig et meget vigtigt led og tilbud i indsatserne omkring vold, og udvalget så gerne, upåagtet den ønskede undersøgelse, at der allerede nu blev gjort en indsats eller lagt en plan for at styrke personalesiden på krisecentrene, således at man eksempelvis kunne få styrket omsorgstilbuddene for de mange børn som også må søge til et krisecenter sammen med deres mor. Vi ved, at der tilbage i 2011 opholdt sig omtrent 300 børn på landets krisecentre, og det er uhyre vigtigt, at disse mange børn modtager en særlig hjælp og omsorg.

Omkring arbejdet på krisecentrene skal udvalget rette en stor anerkendende tak til de mange kvinder, der på frivilligt basis med hjertevarme, trøst og støtte, har taget imod voldsramte kvinder og børn.

Udvalget så gerne en klar politisk målsætning om, at vi indenfor en begrænset tidshorisont kommer volden til livs og markant får brudt voldsspiralen, så vi kunne få omdannet krisecentrene til trivsels-eller velfærdshuse.

Forslagets økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser ved forslaget realisering er beskrevet af forslagsstillerne som følger:

Med hensyn til arbejdet med at gennemføre en undersøgelse bør dette kunne ske indenfor en ramme på op til kr. 100.000 og en efterfølgende ændring og opdatering af de lovgivningsmæssige rammer kan det forventes at, der vil være økonomiske og administrative omkostninger i form af ½ årsværk.

Derudover kan det forventes at der vil være økonomiske og administrative følger for Grønlands Selvstyre i takt med at Kommunerne samt de selvejende/private institutioner fremover får mulighed for at søge om delvis dækning af nybyggeri eller renovering af krisecentre.

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at gisne om hvor mange midler der kan forventes at tilgå projekterne, men der forhold at man fremover får mulighed for at hjælpe kvinder/mænd/familier hurtigere og mere effektivt vil ifølge vores mening sikre at det vil betale sig at investere og således etablere velfungerende social netværk der igen betyder at de involverede langt hurtigere bliver velfungerende igen.

Udvalget tager det af forslagsstillerne fremførte til efterretning. Som til supplement til det af forslagsstillerne anførte skal udvalget påpege, at der både på individuelt plan og for samfundet som helhed vil være store gevinster ved at få fjernet volden i samfundet.

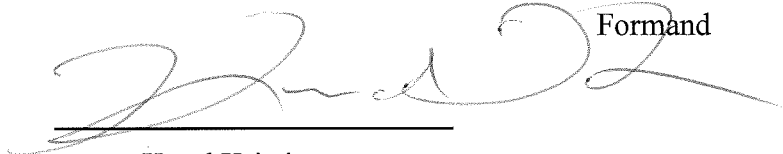
Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg indstiller forslaget med de anførte begrundelser til vedtagelse i den foreliggende form.

Med disse korte bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

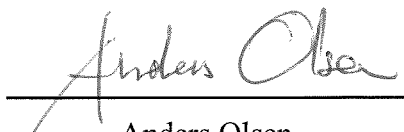
Lars P. Mathæussen,
Formand

Knud Kristiansen

Karl-Kristian Kruse

Anders Olsen

Agathe Fontain

Mimi Karlsen

Juliane Henningsen